

Nieuwe onzekerheden sturen de markt

ECONOMIE

Het eind van de maand april geeft weer wat meer inzicht in de ontwikkeling van de economie. Zo wordt duidelijk dat grote Duitse auto-bouwers te maken hebben met een flinke daling van de verkoopcijfers en de winsten. Dat komt door de zwakke vraag naar elektrische auto's. Ook concurrentie speelt fabrikanten parten. Niet geheel verrassend stegen de verkoopcijfers van de Chinese elektrische autobouwers wel. De inflatie-cijfers zijn nog niet definitief bekend maar een eerste schatting leidt naar 2,7%. Dat was in maart nog 3,1%. Levensmiddelen zijn weer wat duurder geworden: 3,2%. De daling naar 2,7% wil niet zeggen dat het goed gaat. Het vergelijk gaat altijd over dezelfde maand een jaar eerder. Oftewel de prijzen zijn langzaam op een hoog niveau aan het stabiliseren. In de eurozone is de economie in het eerste kwartaal met 0,3% gegroeid ten opzichte van het vorige kwartaal. Na een krimp in de twee voorgaande kwartalen (en technisch dus een recessie) goed nieuws dus. Duitsland en Frankrijk (de nummer 1 en 2 economie van Europa) groeide met 0,2%. Experts zijn blij met de geringe groei die volgens hen vooral veroorzaakt wordt door een stabielere energievoorziening en lagere energiekosten. De inflatie in de eurozone blijft hangen op 2,4% net als de maand ervoor. Positieve signalen over de Nederlandse industrie. In april nam niet alleen de productie toe, maar ook het aantal nieuwe orders en de werkgelegenheid namen toe. Met name de nieuwe orders waren goed nieuws. Het aantal oversteeg de aantallen van afgelopen twee jaren. Het lijkt er dan ook op dat de Nederlandse industrie zich beter ontwikkelt dan industrie in de omliggende landen. Dat het vermoedelijk te maken met de chipindustrie die eerder en sneller herstelt dan sommige andere industrieën. Veel Nederlandse bedrijven zijn toeleverancier in deze industrie. De inkoopmanagersindex steeg dan ook van 49,7 in maart naar 51,3 in april. Een waarde hoger dan 50 wijst op groei van de industriële bedrijvigheid.

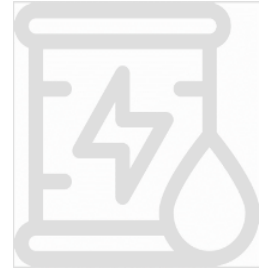
HET WEER

Het lenteweer blijft nog even. De eerste helft van de week met flink wat zon, de wind laat het wat afweten. De temperatuur zal zich rond het gemiddelde voor deze periode bevinden. In Zuid- en Zuidoost-Azië is het wat anders. Daar komen tem-

peraturen van 48 graden voor wat een record betekent. Deze temperaturen leiden in meerdere Aziatische landen tot een recordstroomverbruik. In Vietnam, China, Thailand, Bangladesh, Cambodja en Laos worden records verbroken. De hoge temperaturen komen de laatste tijd meer voor in Zuidoost-Azië en lijken een verband te hebben met de klimaatverandering.

OLIE

De olieprijs leek in stabiel vaarwater terecht gekomen te zijn maar dat pakte deze week wat anders uit. Maandag bivakkeerde de prijs nog rond de \$89 per vat maar op dinsdag daalde de prijs met enkele dollars naar een niveau rond \$83,5 per vat. Voornaamste reden was het feit dat de Amerikaanse inflatiegegevens ervoor zorgden dat voorzien renteverlagingen niet direct aan de orde zijn. Ook de spanning in het Midden Oosten speelde een rol. De signalen uit Israël dat een staakt-het-vuren met Hamas mogelijk is hielpen de olieprijs op de weg naar beneden. Een verdere daling lijkt nog niet aan de orde omdat de aanvallen van Jemenitische Houthi's op het maritieme verkeer ten zuiden van de belangrijkste handelsroute van het Suezkanaal nog tot hogere risicopremies leiden. Dit kan tenslotte een verstoring van het aanbod van ruwe olie betekenen. Op woensdag kwam er nieuws over een mogelijke beleidsherziening van de Amerikaanse Federal Reserve. Omdat de Amerikaanse inflatie geen recente tekenen van vertraging of daling laat zien is een renteverlaging niet in zicht. De olieprijs daalde nog wat verder door het feit dat de Amerikaanse voorraden ruwe olie toenemen. De voorraden ruwe olie stegen met 4,906 miljoen vaten. OPEC speelde in op de actualiteit door in april 100.000 vaten per dag minder te produceren (nu 26,49 miljoen vaten per dag). De dalende prijzen zorgen ervoor dat de Verenigde Staten hun strategische reserve weer wat gaan aanvullen na een historische verkoop uit de noodvoorraad in 2022. Een extra vraag betekende een kleine stijging. De week werd afgesloten met een olieprijs van \$82,81 per vat.

KOLEN

De kolenprijs stabiliseerde: van €112,25 naar €112,00. De steenkoolprijs daalde in het begin van de week flink maar steeg uiteindelijk mee met

de overige commodities. Belangrijkste drijfveren waren de schade in de haven van Baltimore die sneller hersteld dan verwacht en een hoop op een staakt-het-vuren tussen Israël en Hamas. Na de daling in het begin van de week volgende een stijging. De industrielanden verenigd in de G7 – Canada, Frankrijk, Duitsland, Italië, Japan, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en de Europese Unie – spraken begin van de week over mogelijke sluiting van kolencentrales. De deadline van 2035 kan naar achteren geschoven worden als de temperatuurstijging door de CO₂-uitstoot beperkt blijft tot 1,5°C. Deze versoepeling was nodig om Japan mee te laten doen. In Japan is ongeveer 30% van de energievoorziening via kolencentrales. Om definitief stappen te zetten moeten de grootverbruikers van kolen, China en India, ook meedoen. China is weliswaar bezig met zonne- en windenergie, maar kolen vormen nog altijd het belangrijkste aandeel in de energievoorziening; 55,5%.

GAS

Er waren nogal wat gebeurtenissen in de afgelopen week die gevolgen hadden voor de ontwikkeling van de gasprijs. Het eindresultaat: een stijging van 7%: €35,15 per MWh voor het kalenderjaar 2025. Zo waren er nieuwe aanvallen van Rusland op de energie infrastructuur van Oekraïne. Het lijkt er op dat Rusland gasfaciliteiten op zoekt die belangrijk zijn voor de levering van gas aan de EU. Tot op heden stroomt Russisch gas zoals gewoonlijk nog via Oekraïne naar de EU. De piek in het onderhoudsseizoen in Noorwegen aan de infrastructuur zorgt voor een wisselend aanbod en iedere vertraging of tegenslag tijdens dat onderhoud levert onrust op de markt en dus een prijsverandering op. Volgens het huidige onderhoudsplan zou de Noorse aanvoer pas vanaf de tweede helft van deze week sterk moeten verbeteren. Het LNG aanbod uit Freeport lijkt overeen te komen met de productiehoeveelheid van één productietrein van de drie die mogelijk zijn. Europa is in belangrijke mate afhankelijk van de Amerikaanse export van LNG, en de beperkte aanvoer vanuit Freeport maakte dat er maar weinig vloeibaar gemaakt gas binnenkwam. In april daalde de Amerikaanse LNG-export voor de vierde maand op rij als gevolg van de problemen van Freeport. Dat betekent dat Europa minder gas kan injecteren in de gasopslagen. Naarmate de temperatuur gaat stijgen gaat er meer gas naar de opslagen toe. Het relatief mooie weer zorgde voor minder vraag naar aardgas voor verwarming en de zon zorgt voor minder vraag naar aardgas bij de elektriciteitsproductie.

POWER

De combinatie van vrije dagen en veel zon waren de reden voor het dalen van de spotprijzen. De termijnprijzen daarentegen stegen behoorlijk. Voor de spotmarkt was er zelfs een dag dat de uren tussen 12.00 uur en 18.00 uur negatief waren. Er waren twee uren die opvielen met een prijs van -€200 per MWh. In veel landen van Europa is 1 mei, de Dag van de Arbeid, een nationale feestdag is. Dan is de vraag naar elektriciteit al laag en als het dan ook nog zonnig is komt er meer aanbod dan vraag op de markt. En dat leidt dan weer naar negatieve prijzen. In Nederland komt dit ook wat sneller voor dan in andere omringende Europese landen. Nederland heeft veel opwekcapaciteit zon. Een zonnige dag levert dan bijna 18 GW vermogen. In Spanje heeft men ook te maken met negatieve prijzen. Zo is er een flinke stijging zichtbaar in de hoeveelheid energie die is opgeslagen in waterkrachtcentrales. Die opgeslagen hoeveelheden omvatten het Spaanse verbruik van meer dan 20 dagen. Daarnaast wordt er ook steeds meer duurzame energie opgewekt. Het overschot duurzame energie wordt opgeslagen in de waterreservoirs. De maand april leverde in Nederland minder zonuren (168 tegen normaal 196) maar meer productie uit zonnepanelen: ongeveer 20% hoger dan in 2023. De groei is dus nog niet ten einde.

EMISSIONS

De prijs voor CO₂-emissierechten steeg afgelopen week. De prijs per ton ging van €65,33 naar €70,58 en volgde de andere commodities. Echte nieuwe drivers voor de CO₂-prijs zijn er niet. De impact van het weer zorgt voor druk op de prijs, met name de opwek van wind- en zonne-energie. De prijzen werden beïnvloedt door lage liquiditeit als gevolg van de 1 mei-feestdag in het grootste deel van Europa. Investeringsfondsen hebben hun netto shortposities vanaf afgelopen vrijdag opnieuw verlaagd.

OUTLOOK

GAS

GASPRIJZEN KUNNEN DALEN

Voor deze week zouden als gevolg van de milde temperaturen en herstellende Noorse pijplijn- en LNG-aanvoer de marktprijzen onder sterkere neerwaartse druk moeten komen staan. Het Noorse onderhoud wordt wat minder waardoor de stromen toe kunnen gaan nemen. Een gevaar komt wel van Azië waar de vraag naar LNG toe kan gaan nemen door de extreem hoge temperaturen, de daardoor stijgende vraag naar airo, waardoor de stroomvraag toeneemt en de gascentrales meer (LNG) gas nodig hebben. Cal 25 baseload **steeg**: van 33,54 naar 35,15 €/MWh. De spotmarkt (TTF) handelt op 30,27 €/MWh. Op maandag 6 mei 2024 noteerde de spotmarkt een prijs van 30,69 €/MWh.

POWER

OOK POWER KAN DALEN

De zon zal komende week aanwezig zijn maar de wind laat het wat afweten. De prijzen volgen de gasprijzen en zullen dus ook onder druk komen te staan mits Azie geen roet in het eten gaat gooien. Cal 25 baseload **steeg** van 81,57 naar 86,84 €/MWh. De spotmarkt (EPEX) handelde op 79,21 €/MWh. Op maandag 6 mei 2024 noteerde de spotmarkt een prijs van 93,79 €/MWh.